

Kristiansand
kommune

Bibliotekplan for Kristiansand folkebibliotek 2022 – 2026
Temaplan – revisjon av Bibliotekplan 2013 - 2017
10.05.2022

Innhold

1. Innledning	3
1.1 Nasjonale og regionale føringer.....	4
1.2 Kommuneplanens samfunnsdel.....	5
1.3 Avgrensninger og avhengighet til øvrige lokale og regionale planer.....	6
2. Formål/visjon	8
3. Utfordringsbildet	8
4. Satsingsområder/mål/strategi/tiltak	11
5. Forutsetninger for å lykkes	15
6. Oppfølging av planen	16
Vedlegg: Bibliotekets betydning.....	17
Litteraturliste.....	20

Foto forside: Helge Dyrholm

1. Innledning

Kristiansand folkebibliotek består av hovedbiblioteket i sentrum, Vågsbygd, Tangvall og Nodeland bibliotek, samt de tre mindre kombinasjonsbibliotekene Hellemyr, Finsland og Flekkerøy. Kombinasjonsbibliotekene fungerer både som skolebibliotek og folkebibliotek. Innbyggertorg og bibliotek er samlokalisert på Tangvall og i Nodeland. Når det i dette dokumentet står biblioteket eller bibliotekene, så menes det samtlige bibliotek som er nevnt her.

Biblioteket i Kristiansand er kjent for sitt gode samarbeid med grunnskolen og barnehagene.

Hovedbiblioteket har et anerkjent fritt tilgjengelig kurscenter: datalaben. Her tilbys dataopplæring primært for seniorer, både i form av fysiske kurs og i form av digital opplæring. Datalaben har også opplæring i koding for barn og unge: enkel programmering for å lage dataprogrammer, i samarbeid med andre organisasjoner.

Hovedbiblioteket utgjør sammen med Kristiansand Kunsthall *Kunsten og litteraturens hus*. Det er et unikt konsept i norsk sammenheng. De to selvstendige institusjonene samarbeider om kunstbokbiblioteket, ulike verksteder, arrangementer og utstillinger.

Hovedbiblioteket, Vågsbygd bibliotek og Tangvall bibliotek er alle meråpne. Det betyr at man med lånekort kan logge seg inn på biblioteket når det ikke er betjent, på morgenen fra kl. 7 til 10 og på ettermiddagen fra kl. 16/19 til 22.

Mer utdypende informasjon om biblioteket finner du på side 19.

Den første bibliotekplanen for Kristiansand folkebibliotek gjaldt for årene 2013 – 2017 (Kristiansand, 2013). Revidering av planen ble forskjøvet for å omfatte den nye kommunen, og pandemien har forårsaket ytterligere forsinkelser.

Den gamle bibliotekplanen inneholdt fire hovedmål:

1. Videreutvikle det digitale biblioteket – både innhold og tjenestene
2. Videreutvikle biblioteket som arena for arrangementer og aktiviteter
3. Flere skal kjenne til Kristiansand folkebiblioteks tjenester
4. Videreutvikle de tradisjonelle bibliotekstjenestene

Under hovedmålene sorterte totalt 33 tiltak. 31 tiltak ble gjennomført i perioden 2013 – 2021. Det jobbes fortsatt med å videreutvikle tjenester beskrevet i fem av tiltakene og ett tiltak er lagt på is. Flere av punktene ble først slutført i perioden 2018 – 2021, etter at bibliotekplanperioden var slutført. I tillegg til de fire hovedmålene med sine 33 tiltak skisserer planen også tre samarbeidsområder:

- Revidering av samarbeidsavtale mellom Kristiansand folkebibliotek og Oppvekstsektoren
- Utarbeidelse av samarbeidsavtale med Kristiansand Kunsthall med sikte på optimal utnyttelse av lokalene for begge parter
- Planmessig samarbeid med Universitetsbiblioteket ved Universitet i Agder

Samarbeidsavtalen med Oppvekstsektoren ble revidert i 2020, i etterkant av valg av felles nytt biblioteksystem for grunnskolebibliotekene og folkebiblioteket i 2017 og

kommunesammenslåing i 2020. Samarbeidsavtalen med Kunsthallen er etablert, og ble revidert i 2017. Biblioteket deltok i et ettårig forprosjekt Informasjonsknutepunkt Agder, ledet av Universitetsbiblioteket i Agder i 2021. Universitetsbiblioteket har nå søknad inne om et treårig hovedprosjekt, med Kristiansand folkebibliotek som samarbeidspartner.

Kristiansand trenger ny revidert bibliotekplan fordi biblioteket er i stadig utvikling, mange av målene i den gamle planen er oppnådd, og biblioteket trenger å stake ut kursen videre. Endringen i samfunnet er såpass store at biblioteket har valgt en omfattende revisjon, der også nye hovedmål er pekt ut. Biblioteket trenger en ny bibliotekplan som omfatter situasjonen i ny kommune, med flere bibliotek og flere ansatte.

Kristiansand kommune har opprettet et nytt plantypehierarki siden forrige gang det ble laget bibliotekplan:

Temaplan er den plantypen som ligner mest på den gamle bibliotekplanen, og er den plantypen som her er valgt. For bibliotekets ansatte og ledelse har det vært inspirerende å ha en plantype som også omfattet konkrete tiltak – slik at grad av måloppnåelse kunne måles. Politisk og administrativ ledelse kunne også på den måten relativt lett følge med på bibliotekets utviklingsarbeid. Bibliotekplanen skal gjelde for perioden 2022 – 2026.

Mandat for revidert bibliotekplan ble vedtatt av kulturutvalget 25.08.2021.

1.1 Nasjonale og regionale føringer

Planen gjenspeiler reviderte Lov om folkebibliotek fra 2013 (Folkebibliotekloven, 2013) som legger vekt på aktiv formidling og at biblioteket skal være «en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt». Biblioteket skal vektlegge «kvalitet, allsidighet og aktualitet». Loven slår fast at bibliotekets tjenester skal være gratis. Biblioteket vil fremme en sak politisk som går på anledning til å ta billettinntekter for arrangementer for voksne.

Planen omhandler også føringene fra «Rom for demokrati og danning: Nasjonal strategi for folkebibliotek 2020-2023» (Kultur- og likestillingsdepartementet og

Kunnskapsdepartementet, 2020) med fokus på bibliotek som læringsarena og demokratibyggende institusjon.

Regionplan Agder 2030 (Agder fylkeskommune, 2021) er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. I planen vektlegges utviklingen av bibliotek som arenaer for aktivitet, læring, debatt, mangfold og inkludering. Det skal legges til rette for økt leseglede og leseengasjement for barn og unge og livslang læring på ulike arenaer.

1.2 Kommuneplanens samfunnsdel

Kristiansand kommune vedtok gjeldende kommuneplan «Sterkere sammen» (Kristiansand kommune, 2020a) 23.09.2020. Her skisseres tre satsningsområder:

- Attraktiv og miljøvennlig – foregangskommune på grønn omstilling
- Inkluderende og mangfoldig – med små levekårsforskjeller og god livskvalitet for alle
- Skapende og kompetent – regionhovedstad og drivkraft i regionen.

Kristiansand folkebibliotek spiller en sentral rolle for å oppnå gode resultater på samtlige satsningsområder og kan relateres til en rekke retningsmål. Retningsmålene er *sitert i kursiv*:

Attraktiv og miljøvennlig:

- Biblioteket er en institusjon bygd opp rundt ideen om at bøker kan brukes om og om igjen, og er helt grunnleggende miljøvennlig, med fokus på deling av kunnskap. Utslitte og utdaterte bøker blir til slutt kassert/magasinert eller sendt til det nasjonale bokdepotet i Mo i Rana, etter grundige vurderinger. Boksalg av overflødige eksemplarer er en del av gjenbrukstankegangen. Dette *gir innbyggerne muligheter til å ta gode miljø- og klimavennlige valg, og tilrettelegger for sirkulære løsninger, ansvarlig forbruk og produksjon.*

- Biblioteket vil i sin oppbygging av samlinger og digitale tjenester legge vekt på kunnskap om miljøvern og miljøvennlige løsninger, *styrke kunnskap om klimaendringer og klimatilpasning og gjøre kunnskapen gratis offentlig tilgjengelig.*

- Hovedbiblioteket, Vågsbygd bibliotek, Tangvall bibliotek, Nodeland bibliotek, Finland bibliotek, Flekkerøy bibliotek og Hellemyr bibliotek *bidrar til å gjøre lokalsamfunnet attraktivt, gir kulturell identitet og formidler kulturarven.*

- Bibliotekene er *gode kulturarenaer og møteplasser i samspill med byens øvrige kunst- og kulturinstitusjoner, kommunale tilbud, universitets- og studentmiljøer, og frivilligheten.*

Inkluderende og mangfoldig:

- Biblioteket *motiverer til samfunnsengasjement, demokratisk deltakelse og mobiliserer innbyggernes interkulturelle kompetanse.*

- Biblioteket *sikrer likeverdige forhold for deltakelse i informasjonssamfunnet.*

- Biblioteket *legger til rette for at alle innbyggerne kan delta aktivt i kunst- og kulturlivet.*
- Biblioteket *sikrer aktiv og attraktiv samhandling med frivillig sektor og ideelle organisasjoner.*
- Biblioteket *skaper trygge og gode møteplasser mellom mennesker på tvers av ulikheter.*

Skapende og kompetent

- Biblioteket *legger til rette for livslang læring og mestring.*
- Biblioteket *bidrar til at flere fullfører videregående opplæring og høyere utdanning i samsvar med egne forutsetninger, for å møte framtidens kompetansebehov.*
- Biblioteket *skaper arenaer der innbyggere, næringsliv, academia og offentlig og frivillig sektor deltar i utviklingen.*

1.3 Avgrensninger og avhengighet til øvrige lokale og regionale planer

Bibliotekets plan må sees i sammenheng og har grenseoppganger mot følgende lokale planer:

- Kommunens folkehelsestrategi
- Kommunens frivillighetsmelding
- Kommunens kulturstrategi
- Kommunalområdet oppvekststrategi: Rammeverk for kvalitet og mestring
- Kommunens strategi/melding for innbyggertorget

Folkehelsestrategien vil legges fram til politisk behandling, sendes ut på høring og sluttbehandles i bystyret i 2022. Biblioteket har god innvirkning på folkehelsen, og vil følge opp signalene i Folkehelsestrategien.

Frivillighetsmeldingen er en temaplan, slik som bibliotekplanen. Det har vært jevnlig kontakt mellom frivillighetsenheten og biblioteket under planprosessen. Det er en utfordring, men også en styrke, at planene skal ut på høring og vedtas ganske parallelt. Frivillighetsenheten og biblioteket ønsker at planene skal utfylle hverandre og gi et samstemt bilde av situasjonen, da enhetene ønsker et godt og tett samarbeid.

Kristiansand kommunes kulturstrategi for 2022-2030 blir vedtatt i løpet av 2022. Kulturstrategien blir et viktig strategisk dokument i arbeidet med å legge til rette for et godt, nyskapende og kreativt kulturliv og utvikling av kommunen. Kulturstrategien er ikke et overordnet plandokument for området kultur og innbyggerdialog, men sier allikevel noe om hvilken retning kommunen ønsker at kulturlivet skal utvikle seg. Biblioteket har deltatt aktivt i medvirkningsprosessen til kulturstrategien og har tydeliggjort felles utfordringer og mål.

Kristiansand kommunes oppvekststrategi for 2020-2025 «Sterkere sammen for barn og unge» (Kristiansand kommune, 2020b) har som mål at alle barn og unge skal føle seg inkludert i fellesskapet. Oppvekststrategien bygger på FNs barnekonvensjon. Det er også et sentralt dokument for bibliotekets arbeid med barn og unge. Oppvekststrategien er et viktig dokument for biblioteket, og setter ord på mange prinsipper og målsettinger som er svært relevante:

- Barn og unge skal være aktører i egne læringsprosesser, og utvide sine perspektiver og få ny innsikt gjennom å undersøke, oppdage, erfare og forstå sammenhenger. (FNs barnekonvensjon, 2002) (Salamancaerklæringen, s.a.)
- Deltakelse handler om at alle barn og unge har rett til å si sin mening, og at deres mening blir tatt på alvor. Alle barn og unge skal oppleve at de er betydningsfulle deltakere i fellesskapet.
- Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle skal få delta i aktiviteter som fremmer en helhetlig språkutvikling.
- Læring og utvikling i skolen skjer gjennom deltakelse i et fellesskap sammen med andre. Læring handler blant annet om å gradvis utvikle kunnskap og varig forståelse av begreper, metoder og sammenhenger i fag og mellom fagområder. Det innebærer at vi reflekterer over egen læring og bruker det vi har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene og sammen med andre. Ambisjonen om å utvikle evnen til livslang læring hos alle elever krever en bred tilnærming fra skolen.

«Nye Kristiansand: Mulighetsstudie innbyggertorg: Sluttrapport» fra 15.08.2019, ligger i politisk agenda i referat fra Fellesnemda (Søgne, Songdalen og Kristiansand) 24.09.2019. Studien anbefaler at innbyggertorgene i sentrum av byen, på Tangvall og på Nodeland utvikles til å bli:

- Torgområder hvor alle kan møtes
- Markeds- og mingleplass for frivillighet
- Arena for samhandling og idemyldring
- Lavterskelarena for medvirkning
- Formidlings- og informasjonsknutepunkt

Disse målene for innbyggertorg gjelder også for biblioteket. Innbyggertorg og bibliotek er samlokalisert på Tangvall og på Nodeland. Fra mulighetsstudien: «*I Kvadraturen er Servicetorget og biblioteket lokalisert nær hverandre med Torvet mellom, og det kan ligge godt til rette for økt samling og bruk av lokalene begge steder. Biblioteket brukes allerede som et sted mange «henger», mens rådhuskvartalet framstår mer som en formell plass for planlagte møter. Biblioteket og rådhuskvartalet bør jobbe videre med en fordeling med hvem som skal være gode på hva.*» Innbyggerne gav tydelige signaler på at de ønsket både et aktivt innbyggertorg og et aktivt bibliotek til å fylle sine behov, og at de satte stor pris på biblioteket som møteplass. Arbeidet med å iverksette tiltakene og utvikle videre samarbeid ble kraftig forsinket på grunn av pandemien. Biblioteket har måtte begrense sine fysiske arrangementer på grunn av sentrale og lokale koronaforskrifter, men har under pandemien blitt flinkere på digital formidling via podkast.

En viktig forskjell mellom bibliotek og innbyggertorg, er bibliotekets uavhengige rolle. Innbyggertorget er kommunens førstelinje. De driver saksbehandling og veiledning på lovpålagte tjenester i samhandling med en rekke kommunale tjenesteleverandører, mens det på biblioteket skal foregå debatter der kritiske røster er med. Samarbeidet og

samspeilet mellom de to institusjonene er viktig, de utfyller hverandre, og det er en rekke tiltak i mulighetsstudiet som bibliotek og innbyggertorg må samarbeide om. Her er det fortsatt uløste utfordringer å gripe fatt i.

2 Formål/visjon

Kristiansand folkebibliotek har en visjon, vedtatt i 2012: Vi skal gjøre inntrykk! Slagordet for biblioteket er: *Livets mange sider*.

Livets mange sider får fram mangfoldet i bibliotekets tjenester. Det er også en understrekning av at bibliotektilbudet favner livsløpet og skal være relevant for alle aldersgrupper, fra vugge til grav.

Kristiansand folkebibliotek skal tilby attraktive og tilgjengelige møteplasser for alle. Innbyggerne skal ha eierskap til sitt bibliotek. På biblioteket skal man ta del i kunnskaps- og kulturopplevelser på en aktuell, allsidig og inspirerende måte - både i bibliotekets regi, i regi av andre organisasjoner og i innbyggernes regi. Bibliotekets medarbeidere skal bidra til at voksne og barn utvikler seg som mennesker.

3 Utfordringsbildet

Høsten 2020 ble det gjennomført dialogmøter med workshops med seniorrådet, arbeidsutvalget til ungdommens bystyre, rådet for funksjonshemmede og FAU for foreldre med barn i barnehagene. Samme høst ble det også gjennomført en spørreundersøkelse blant alle ansatte ved biblioteket. Resultatet av møtene og spørreundersøkelsen blir en oppdatert analyse, som kartlegger styrker, svakheter, muligheter og trusler for Kristiansand folkebibliotek.

Hovedfunnene i analysen (de som står med fete typer var de som fikk flest stemmer):

	Styrker	Svakheter	Muligheter	Trusler
Seniorrådet	Tilgjengelighet Beliggenhet Åpent Ansatte	Økonomi Omfang For få bibliotek Anbefalinger	Debattarena Kulturarena Opplæring Sosialt	Økonomi TV-serier Digitalisering Overfullt
AU ungdommens bystyre	For alle Trygt Gratis Rolig	Ukjent Ikke for unge Plattformer De unges fordommer	Samarbeid Skolene Reklame Trendy	Teknologi Tyveri Mangfold Fordommer
Rådet for funksjonshemmede	For alle Åpent Sosialt Kunnskap	Digitalisering Synlighet Tilgjengelighet Lese-TV	Digitalisering Skolene SoMe App	Økonomi Utvalg Ubemannet Utforming
FAU for foreldre med barn i barnehager	Samfunnsbyggende For barn Åpningstider	Åpenhet Hærverk Ukjent PR	Informasjons-flyt Barn Leseklubb Samarbeid	Økonomi Uvitenhet Ukjent Prioritet

	Bredde			
Ansatte på biblioteket	Ansatte Gratis Beliggenhet Kompetanse	Østsida Ungdom Markedsføring Inneklima	Samarbeid Digitalt Skolene Østsida	Økonomi Hacking Tyveri Bemanning

Det er interessant at flere av gruppene peker på det samme.

Både ungdommene og de funksjonshemmede synes det er bibliotekets viktigste styrke at det er for alle. Det virker også som ansatte trives på jobb når de påpeker at kollegaer er det aller beste ved biblioteket. De andre gruppene framhever bibliotekets samfunnsbyggende funksjon, tilgjengeligheten og beliggenheten til bibliotekene som de største fortrinnene.

Samtlige grupperinger, så nær som ungdommene, synes den største trusselen mot bibliotekets tilbud er de økonomiske rammebetingelsene biblioteket har. Ungdommen ser teknologien som den største trusselen.

Digitalisering og teknologi nevnes både som en svakhet, en mulighet og en trussel, her ble det snakket både om konkurransesituasjonen biblioteket står i overfor andre digitale tilbud, og om hvordan bedre teknologiske løsninger kunne bidra til å bedre bibliotekets eget tjenestetilbud. Behovet samfunnet har for å forhindre digitalt utenforskap ble også diskutert, spesielt blant seniorenene. For ungdommen handlet det mer om at biblioteket måtte følge med tida og være «trendy», selv om de også innrømmet at kanskje ungdom har noen fordommer om hva biblioteket er og hva det kan tilby.

En veldig tydelig trend som blir omtalt med litt forskjellige ord under svakheter er: Synlighet, Åpenhet, Markedsføring. Her ligger det et tydelig forbedringspotensial, som også kommer fram under muligheter: Reklame, Informasjonsflyt og under trusler: Ukjent. Det var spesielt ungdommen og barnehageforeldrene som påpekte at biblioteket hadde en jobb å gjøre for å bli bedre kjent og mer synlig.

Behovet for et godt bemannet bibliotek var et forhold som særlig opptok de ansatte, men også brukere av biblioteket med nedsatt funksjonsevne.

Ungdommen og de ansatte er enige om at det er en jobb å gjøre for å gjøre biblioteket mer attraktivt for ungdom.

Når seniorenene påpeker at det er for få bibliotek, og at det til tider er overfylt på bibliotekets arrangementer, så påpeker de det samme som de ansatte som framhever at det er en svakhet at det ikke finnes noe bibliotek øst for Varoddbrua. Seniorenene var den gruppen som kjente best til bibliotekets tilbud, i hvert fall de tilbudene som var aktuelle for dem.

Både ungdommene, brukere med nedsatt funksjonsevne og de ansatte var enige om at samarbeid med skolen var en fin mulighet.

Seniorrådet ønsket enda mer differensiert dataundervisning. De synes biblioteket skulle ha flere debatter og slik ta en tydeligere samfunnsrolle.

Hadde andre grupper av befolkningen blitt kontaktet, ville vi antakelig fått vite enda mer. Pandemien gjorde det vanskelig å gjennomføre flere fysiske dialogmøter og workshoper.

Stor takk til representanter fra ulike grupperinger som viste både høyt engasjement og delte nyttige synspunkter og erfaringer.

Når vi har jobbet med mål og tiltak har vi også lagt vekt på tidligere brukerundersøkelser:

- *ABM-skrift #46 "Hvem er de og hvor går de?": Brukeradferd i storbybibliotek (ABM, 2008)*

Et viktig hovedfunn fra denne undersøkelsen var at de som var på biblioteket i svært stor grad brukte bibliotek uten at de lånte bøker. Utlånstallene forteller derfor ikke hele sannheten om bibliotekets betydning. Kristiansand folkebibliotek er et av fem bibliotek som deltok i undersøkelsen.

- *"Hvem er de og hva gjør de?": Brukeradferd i norske storbybibliotek 2015. (Bergen offentlige bibliotek, 2015)*

Undersøkelsen viser at bruken av biblioteket som møteplass og sosial arena har økt fra 26% (2008) til 30% (2015). De besøkende oppholder seg på biblioteket lenger i 2015 enn i 2008. Utlånet holder seg stabilt. Antall arrangementer har to- eller tredoblet seg fra 2008 til 2015. Det er en større andel med flerkulturell bakgrunn på biblioteket, enn det som er representert i lokalsamfunnet.

- *Brukerkartlegging av kultursektoren i Kristiansand 2017. Behandlet av kulturstyret 22.2.2018* Hele undersøkelsen finner du på hjemmesida til Kristiansand kommune, under Politisk Agenda, referat fra kulturstyremøte 22.2.2018.

I denne undersøkelsen går det klart fram at ungdommene i Kristiansand ikke er like fornøyd med bibliotektilbudet som barna og de voksne, som derimot er superfornøyd. Dette er en nasjonal trend: biblioteket har en større utfordring med å nå de unge med et tilbud som de opplever som godt og relevant. Kristiansand folkebibliotek ønsker å utbedre tilbudet til de unge i kommende planperiode.

- *Folkebibliotekets betydning for borgerne i Danmark i et bærekraftsperspektiv. (Centralbibliotekerne, 2021)*

Selv om denne undersøkelsen handler om Danmark, er det mange likhetstrekk mellom norske og danske folkebibliotek og samfunnsstruktur, så disse resultatene og ikke minst prinsippene i undersøkelsen er av stor interesse. Undersøkelsen setter søkelys på betydningen av samlingene, arrangementene, de fysiske omgivelsene og veiledningen. Betydning er et vidt begrep, og det viste seg at man kunne dele inn betydningen i fire viktige kategorier for folkebibliotek, ut ifra svarene man fikk på spørreundersøkelsen.

1. Folkebibliotekene har en betydning som et frirom, hvor brukerne opplever velvære og fordyper seg
2. Folkebibliotekene gir brukerne perspektiv på tilværelsen
3. Folkebibliotekene gir mulighet for å utvikle seg kreativt
4. Folkebiblioteket fremmer fellesskap

Samlingens største styrke var at den gav brukerne frirom og perspektiv.

Arrangementene skåret høyt på alle fire kategorier. Fysiske omgivelser var viktig for å

skape den spesielle stemningen som fremmet alle fire kategorier. Veiledningen er folkebibliotekets menneskelige ansikt: noe grunnleggende som må være på plass for at alle fire kategorier skal slå ut i full blomst. For å lykkes må både samlingen, arrangementene, de fysiske omgivelsene og veiledningen være av god kvalitet. Den danske undersøkelsen viste at lokalbefolkningen satte veldig stor pris på sitt folkebibliotek.

4 Satsingsområder/mål/strategi/tiltak

Status for biblioteket på en rekke målbare parametere danner et godt utgangspunkt for videre måloppnåelse, også i form av helt konkrete resultater.

I 2020 og 2021 har koronasituasjonen påvirket bibliotekets resultater i stor grad, samtidig førte kommunesammenslåing i 2020 til flere bibliotek og befolkningsvekst. Kristiansand folkebibliotek har aldri tidligere oppnådd så gode resultater som det de gjorde i 2019. Målet må i første omgang være å oppnå de samme resultatene som ble oppnådd da. Hele kulturlivet - også bibliotekene - har en jobb å gjøre med å vinne kundene tilbake.

Status Kristiansand folkebibliotek:

	2019	2020	2021
Totalt utlån - papirbøker, e-bøker, fornyelser	574 314 6,22 pr. innbygger Innb.: 92 282	555 997 4,98 pr. innbygger Innb.: 111 633	627 009 5,57 pr. innbygger Innb.: 112 588
Fysiske besøk	481 817 5,22 pr. innbygger	314 987 2,82 pr. innbygger	354 488 3,15 pr. innbygger
Fysisk besøk på arrangementer og aktiviteter	27 989 0,3 pr. innbygger	12 503 0,11 pr. innbygger	9 895 0,09 pr. innbygger
Utlån av elektroniske medier	11427 e-bøker 3265 e-lydbøker Totalt 0,16 pr. innb.	12807 e-bøker 6220 e-lydbøker Totalt 0,17 pr. innb.	12830 e-bøker 9365 e-lydbøker Totalt 0,2 pr. innb.

Ny bibliotekplan har tre hovedmål:

1. Innbyggere skal bruke biblioteket som en møteplass for ytringsfrihet, meningsutveksling og demokratibygging
2. Innbyggere skal oppleve biblioteket som en arena for kunst, litteratur og kultur
3. Innbyggerne skal oppleve biblioteket som et sted for deling av livserfaring, kunnskap og ferdigheter

Hovedmål 1: Innbyggerne skal bruke biblioteket som et møtested for ytringsfrihet, meningsutveksling og demokratibyggning

Norge skårer i verdenssammenheng høyt på stor grad av ytringsfrihet. Organisasjoner som Fritt ord, og den offentlige utnevnte Ytringsfrihetskommisjonen, arbeider med både kartlegging og analyse av begrepet ytringsfrihet, et tema som debatteres i presse og TV jevnlig.

Ytringsfrihet er en viktig verdi, som biblioteket ønsker å bevare og styrke. Falske nyheter og manglende kildekritikk kan også i Norge gi svært uheldige utslag. Høy grad av ytringsfrihet for noen kan gå på bekostning av andres mulighet til å ytre seg, når kritikk fremmes på en usaklig, provoserende og sårende måte. Samtidig er det viktig at vi ikke blir så «lettkrenket» at motargumenter ikke slipper til. I fysiske debatter oppfører ofte deltakerne seg mer sivilisert enn i fora på nettet, spesielt dersom nettfora gir anledning til anonyme innlegg. Biblioteket er en god arena for fysiske debatter, som sikrer at motstandere møtes. At hovedbiblioteket i Kristiansand har et eget arrangementsrom «Biboasen», gjør det lettere å arrangere også de vanskelige debattene. Det er viktig at en innbygger som ønsker å bruke det meråpne biblioteket, ikke snubler inn i et åpent biblioteklokale med en opphetet debatt, men selv kan velge om hen ønsker å oppsøke denne debatten eller ei. Mange brukere av biblioteket søker biblioteket for kontemplasjon og ro. Denne bruken av biblioteket må også ivaretas. Balansegangen mellom hva som er en lovlig ytring og hva som er sjikane, er stadig oppe til debatt. I Kristiansand har vi i nyere tid hatt en rekke opphetede debatter rundt dette knyttet til konkrete hendelser. Skal lokalsamfunnet bevare høy grad av ytringsfrihet og et godt ytringsklima der alle stemmer slipper til, må samfunnet ha gode debattarenaer – preget av stor takhøyde, i en trygg atmosfære. Biblioteket er en slik uavhengig arena, og ser behovet for å være nettopp det, i et samfunn der debatten av og til blir tilspisset. Biblioteket skal ta også de kontroversielle og vanskelige debattene.

Ytringsfrihet er ikke kun debatter og ord, ytringsfrihet kan også være en utstilling laget på biblioteket under «En uke for alle», der to unge med visuelle virkemidler forteller om sin identitet som skeiv. Sosialt fellesskap fremmer meningsutveksling. Det er viktig at vi øver på dette helt fra barnsbein av. En forutsetning for en god debatt er språkkunnskaper. På språkkafeene på bibliotekene møtes de som ønsker å bli bedre i norsk, norsktalende innbyggere – og den gode samtalen er i gang. Språkkafeene er viktig for å knytte bånd mellom mennesker med ulike kulturer, og for å kunne ta aktiv del i lokalsamfunnet. Skal demokratiet fungere best mulig, må alle stemmer slippe til. For å bygge et demokrati er det viktig at vi viser hverandre tillit. Bibliotekets ansatte trenger god kontakt med en rekke aktører for å oppnå bibliotekets mål på dette området.

Tiltak:

1. Antall debatter og meningsutvekslinger, både i bibliotekets regi og i samarbeid med andre, skal øke.
2. Ikke-verbale aktiviteter, for eksempel utstillinger, skal prioriteres for å fremme ulike erfaringer og synspunkter.
3. Innbyggerne skal oppleve stor grad av tillit, både ved hvordan de blir møtt, og ved at de får god tilgang til lokalene.

4. Samarbeid med frivilligheten skal prioriteres i arrangements-, aktivitets- og utstillingsarbeidet.
5. Vi skal prioritere videre satsning på språkkafeer for det flerkulturelle Kristiansand, og ulike former for verksteder og sosiale møteplasser med lav terskel for deltakelse. Språkkafé på dagtid på hverdagene skal vurderes.
6. Arbeidet rettet mot unge skal styrkes gjennom videre satsning på debatter og dialoger for og av unge, verkstedstilbud i samarbeid med Kunsthallen og ved prioritering av samarbeidspartnere/aktører som jobber ungdomsrelatert.

Hovedmål 2: Innbyggere skal oppleve biblioteket som en arena for kunst, litteratur og kultur.

Biblioteket skal i sitt program og i sine fysiske eller digitale mediasamlinger legge vekt på kvalitet, allsidighet og aktualitet (jfr. biblioteklovens formålsparagraf). Utformingen av lokalene og aktiviteten i sosiale medier og på nett spiller en sentral rolle for opplevelsen av bibliotekene som en attraktiv kunst- og kulturarena med særpreget. Bibliotekenes tilbud skal evalueres systematisk og fortløpende.

Hovedbiblioteket har i nasjonal sammenheng et unikt fortrinn i sitt tette samarbeid med Kristiansand kunsthall. Kunsthallen nyter godt av bibliotekets store besøkstilstrømning, mens biblioteket kan nyttiggjøre seg kunsthallens kompetanse og gi sine besøkende kunstopplevelser. Begge institusjoner framstår som mer attraktive ved at de til sammen tilbyr et større tilbud av arrangementer og aktiviteter. Institusjonene er selvstendige. Innbyggerne skal oppleve samspillet mellom organisasjonene berikende.

Tiltak:

1. Kristiansand hovedbibliotek og Kristiansand kunsthall skal sammen videreutvikle kunstboksamlingen, programmering av utstillinger, arrangementer og verksteder.
2. Tilbudene skal markedsføres og synliggjøres bedre.
3. Bibliotekene skal jevnlig gjennomføre brukerundersøkelser.
4. Alle bibliotek skal ivareta lokalsamfunnets spesielle behov, og fremme lokale kunstnere, ildsjeler og ressurspersoner.
5. Hovedbiblioteket samarbeider med spisestedet «Solsiden» for å få en attraktiv kafé for bibliotekets og kunsthallens målgrupper. Spisestedet vender seg både inn i biblioteket og ut på torget. Innbyggerne skal oppleve kafeen som en naturlig forlengelse av biblioteket og Kunsten og litteraturens hus. Frivillighetsenheten skal ha en arbeidsstasjon i tilknytning til kafeen og biblioteket.
6. Det skal etableres en ny ungdomsavdeling i 3. etasje på hovedbiblioteket. Ungdom skal være involvert i utformingen av avdelingen.

Hovedmål 3: Innbyggerne skal oppleve biblioteket som et sted for deling av livserfaring, kunnskap og ferdigheter.

Biblioteket er en kunnskapsbank, en læringsarena og et sted for erfaringsutveksling. Folkebiblioteket er folket sitt bibliotek, det ligger i selve navnet, og utgjør idégrunnlaget for et bibliotek. Ansatte ved Kristiansand folkebibliotek har et godt samarbeid med grunnskolen, og reiser regelmessig ut på klassebesøk for å gjennomføre leseprosjekter. Kontakten med barnehager og videregående skoler er også god. På den måten bidrar biblioteket til kunnskapsbygging.

Arbeidet som ressurscenter for kildekritikk for elever i videregående skole har ikke kommet like langt, men dette er noe både vi, Universitetet i Agder og ansatte i videregående skole ser et økende behov for. Studenter har alltid vært en tung brukergruppe også på folkebiblioteket, de har også brukt biblioteket som visningsrom i ulike sammenhenger, dette arbeidet ønsker biblioteket å intensivere i samarbeid med studentene.

Det er ingen tvil om at det meråpne biblioteket er en gavepakke til frivilligheten, som ofte ønsker å ha sine arrangementer på kveldstid. Befolkningen i Kristiansand har vist seg tilliten verdig, det ubetjente biblioteket fungerer godt, og det er derfor ingen grunn til at tilbudet i framtida ikke også skal omfatte Nodeland.

Å involvere brukergrupper i arbeidet med bibliotekstjenesten er en naturlig måte å forankre tilbudet, gjøre tjenestene bedre kjent og bedre tilpasse seg til brukernes behov. Det er et omfattende arbeid å gi seg i kast med, bestillingene til brukergruppene må konkretiseres. Biblioteket har jobbet mest med ungdomsrelaterte tilbud på denne måten, og ser et stort behov for å fortsette, og videreutvikle, dette arbeidet. Vi ønsker også å se på tjenestetilbud for andre målgrupper på samme måte.

Biblioteket opplever at behovet for digital kompetanse av ulike slag har økt. Datalaben på hovedbiblioteket, som regnes som unik i landssammenheng, arbeider spesielt med disse utfordringene.

Manglende digitale kunnskaper gjør at mange er forhindret fra å delta i arbeidslivet, utdanning og ulike sosiale sammenhenger. Digitalt utenforskap er et samfunnsproblem, og dermed også et demokratiproblem. Her har mange eldre og minoritetsspråklige spesielle behov, men også personer med nedsatt funksjonsevne eller andre utfordringer. Mange anser seg selv som digitale fordi de behersker det tekniske verktøyet, men har likevel ikke god nok forståelse om kildekritikk, opphavsrett, personvern og sikker kommunikasjon med andre på ulike kanaler og plattformer.

Biblioteket ønsker å være en konstruktiv samarbeidspartner i arbeidet med økt digital dømmekraft og kunnskap, i samarbeid med relevante organisasjoner og institusjoner, som Seniornett Norge og Lær Kidsa Koding.

Biblioteket ønsker videre å være på lag med alle gode krefter der deling av livserfaring, kunnskap og ferdigheter står i sentrum.

1. Barn og unges leseferdigheter er et viktig satsningsområde i samarbeid med barnehager, grunnskole og videregående skole.
2. Hovedbiblioteket skal være et ressurscenter for kildekritikk for elever i videregående skole, i samarbeid med skolebibliotekarene ved aktuelle skoler.

3. Hovedbiblioteket legger til rette for at studentene presenterer seg gjennom utstillinger/arrangementer/verksted o.l.
4. I løpet av bibliotekplanens fireårsperiode skal Nodeland bibliotek bli meråpent, slik som Tangvall, Vågsbygd og hovedbiblioteket er i dag.
5. Ulike målgrupper involveres i utforming av sine tilbud.
6. Biblioteket skal ta i bruk og videreutvikle digitale verktøy som gir brukere enkle, lett forståelige løsninger og økt grad av selvbetjening.
7. Datalaben skal tilby et mer differensiert kurstilbud tilpasset den enkeltes ferdigheter. Kontakten med andre kurstilbydere skal styrkes, og andre kurstilbydere skal inviteres inn mer systematisk.
8. Digital festival for senior, Girl Tech Fest og andre relevante digitale tjenester skal videreutvikles i samarbeid med aktuelle aktører.
9. Alle bibliotek skal støtte opp om miljøarbeid i lokalsamfunnet i form av festivaler, miljøuker o.l. Bibliotekene skal også være en aktiv aktør under markeringer som fremmer mangfoldet og kulturlivet i Kristiansand.
10. Muligheter for fellesmåltider på biblioteket for barn/unge og mellom generasjoner i samarbeid med frivillige skal utredes.

Tiltak utenfor rammen:

1. Bibliotek på østsida av Kristiansand, øst for Varoddbrua.

Under dialogmøtene ble dette forslaget fremmet av flere grupper. Befolkningen som bor øst for Varoddbrua etterspør dette tilbudet. Det er derfor naturlig å beskrive dagens status i denne saken.

Kristiansand folkebibliotek har i dag et hovedbibliotek plassert midt i bykjernen. De andre seks lokasjonene der vi har bibliotek er alle plassert vest for sentrum. Kultursenter øst, med bibliotek, fikk en egen «Behovsutredning» som ble politisk behandlet august 2016. Det er bevilget 10 millioner for nytt kultursenter/bibliotek. Mulighetsstudie for Randesund Nytt Bydelssenter skrevet av Rambøll på oppdrag av Kristiansand kommune, ble ferdigstilt 30.06.2021. Mulighetsstudiet inneholder nytt bibliotek på Strømme i tilknytting til svømmehall og butikker, nær demenslandsbyen. Det er ikke bevilget midler til hele byggeprosessen og heller ikke til drift av nytt bibliotek.

Befolkningsgrunnlaget taler for et eget større bibliotek på østsida, et bibliotek spesielt for mindre mobile grupper: barn, unge og eldre.

5 Forutsetninger for å lykkes

Gode og attraktive fysiske lokasjoner er av stor betydning for at folkebiblioteket skal lykkes med sitt arbeid med å nå mange av målene og tiltakene nevnt i kapittel 4.

Foruten fysiske lokasjoner er folkebibliotekene i Norge også avhengig av en bedre digital infrastruktur, med et godt brukergrensesnitt og gode muligheter for gjenbruk på ulike

plattformer. For å kunne lykkes med dette må folkebibliotekene i ulike kommuner samarbeide godt med hverandre, med fylkesbibliotekene, med aktuelle departement og fagorganer på nasjonale nivå, og med kommersielle aktører. For at innholdet i de digitale tjenestene skal bli bedre må også gode forhandlinger bli ført med forfatterorganisasjoner og organer som representerer forleggerne. Alt dette er oppgaver som Kristiansand folkebibliotek ikke kan løse alene, men hvor folkebiblioteket ønsker å delta aktivt og konstruktivt. Resultatet av dette arbeidet vil være utslagsgivende for framtidens bibliotektilbud, ikke minst for den oppvoksende slekt.

Biblioteket har vært – og er – under stadig omstilling. De ansattes evner til å fylle nye og endrede arbeidsoppgaver er selve lakmustesten på at biblioteket klarer å møte framtidens krav. Dels skjer dette ved rekruttering, der man legger vekt på hvilken type kompetanse man ønsker inn i organisasjonen. Dels skjer det ved at ansatte går inn i nye arbeidsoppgaver og lærer seg nye ferdigheter. Kompetansebygging, og å bruke ansattressursene på en best mulig måte, er derfor helt sentralt i ethvert norsk folkebibliotek. Biblioteket er en unik merkevare med en lang historie. Noe av det nye som har kommet til, er arrangementsdrift og ulike kurstilbud, samt tettere samarbeid med frivilligheten og ulike typer kompetanseorganisasjoner. Hva framtida vil bringe av nye arbeidsoppgaver gjenstår å se, det som er sikkert er at endringer er kommet for å bli.

Bibliotekets budsjett inneholder en del prosjekter der man får støtte fra organisasjoner som Kulturrådet, Nasjonalbiblioteket og Fritt Ord. De fleste av prosjektene handler i dag om arrangementsvirksomhet rettet mot ulike målgrupper. For at biblioteket skal fylle sin rolle som et levende litteraturhus, er biblioteket i dag avhengig av denne type ekstern støtte og godt samarbeid med blant annet forlag, forfatterorganisasjoner og Universitetet i Agder.

Bibliotekets rolle og muligheter som digital formidler og litteraturhus, læringsarena og møtested må være godt forankret i administrativ og politisk ledelse.

6 Oppfølging av planen

Framdriftsplan fram til vedtak:

28.2.22 – 31.3.22 planen sendes ut på høring. Planen legges ut på hjemmesiden til biblioteket og kommunen, og hele befolkningen oppfordres til å komme med innspill.

31.3.22 – 12.4.22 Justeringer ut ifra uttalelser.

Våren 2022 Politisk behandling

Bibliotekets ansatte har ansvar for å iverksette de tiltak som er beskrevet i denne planen, og jobbe videre mot de mål som her er skissert. Politisk og administrativ ledelse har det overordnede ansvar for bibliotekets rammevilkår.

Bibliotekplanen vil bli årlig evaluert internt og i samråd med aktuelle brukergrupper. Brukerundersøkelser vil også gi verdifull evaluering. I slutten av planperioden vil det gjennomføres dialogmøter med de samme organene som gav innspill til planen, for å utarbeide en evalueringsrapport.

Kristiansand
kommune

Planen skal revideres i løpet av 2026. Da bør man også ta stilling til om endringene i samfunnet er så omfattende at det beste ville være å utarbeide en strategi, før man utarbeider en ny temaplan.

Vedlegg

Bibliotekets betydning

Historisk innblikk

Kristiansand folkebibliotek tilbyr det som man i opplysningstiden kalte folkeopplysning, og er historisk og ideologisk forankret i opplysningstida (1700-tallet). De eldste bibliotekene er langt eldre, men troen på det opplyste, frie menneske fikk da sitt gjennomslag. Folkeopplysning har vist seg å være et begrep som ikke går ut på dato, det omfatter kunnskap og ferdigheter innen alle mulige fagdisipliner. Her inngår både praktiske ferdigheter og teoretisk ballast. Det omfatter både teknikk, historie, samfunnsfag, og selvfølgelig skjønnlitteratur - for å nevne noen få av de sentrale fagområdene beskrevet i Deweys klassifiseringssystem fra 1876, som fortsatt brukes i revidert versjon for å organisere folkebibliotekenes fysiske fagboksamlinger. Ordet og språket står i sentrum i ethvert bibliotek, og man bygger videre på slagordet "Brorskap, likhet og frihet!" fra den franske revolusjonen (1789-1799).

Norske folkebibliotek anno 2022

Alle skal ha fri tilgang til det biblioteket tilbyr. Det er også slått fast i Bibliotekloven (sist revidert i 2014) som gjelder for alle norske folkebibliotek. Ved å stille til disposisjon alle typer materiale og digitale tjenester, skal bibliotekene arbeide for å dekke de behov for kunnskap og informasjon som finnes i samfunnet, både innen utdanning, forskning, arbeids- og næringsliv og hos det enkelte menneske.

Det tradisjonelle biblioteket, med utlån og innlevering av i hovedsak fysiske bøker, lever fortsatt og vil gjøre det lenge, men folkebibliotekene og informasjonssamfunnet i Norge har også endret seg i løpet av de siste tiårene. Det er fortsatt folkeopplysning som er overskriften, men nå tilbys også foredrag, samtalegrupper, podkast, syverksted, trykkeverksted, dataopplæring, programmeringskurs, språkkurs, diskusjoner og debatter både i regi av biblioteket, av organisasjoner som biblioteket samarbeider med, og organisasjoner som låner/leier hovedbibliotekets arrangementsrom. På biblioteket skal det være høyt under taket, og mange ulike stemmer skal slippe til. Gradvis skjer det også en utvikling der en rekke tjenester som tidligere var papirbasert eller basert på fysiske formater som CD og VHS, går over til å kun eksistere som nettbaserte digitale tjenester.

For bibliotekene er type format irrelevant, det viktige er at bibliotekene kan stille relevant innhold til disposisjon.

Leseevne og leselyst

Kulturmeldingen (Kultur- og likestillingsdepartementet, 2018-2019) slår fast: «Leseevne og leselyst er en nøkkel til dannelse og refleksjon. Lesing gir innsikt og overblikk. Gjennom lesing øker evnen til forståelse og innlevelse»:

- Derfor drar bibliotekets ansatte ut til skoleklasser med bokkasser, de anbefaler bøkene som klassen får for en periode. I denne perioden skal alle elevene ha lest minst en bok fra kassen. Bøkene er valgt ut ifra klassens interesser. Læreren følger opp dette arbeidet, som gjerne resulterer i stolte elever som endelig

har lest sin første bok på fritida. I barnehagene blir det også formidlet bøker, og levert bokkasser for en valgt periode. Barnehager med mange barn med annet morsmål enn norsk prioriteres.

- Derfor drifter også oppvekstsektoren en transporttjeneste som frakter bøker ut til lærerne i grunnskolen ukentlig fra hovedbiblioteket, og ansatte på biblioteket bruker mange arbeidstimer på å finne fram bøker som lærerne bestiller. Friskolene er også tunge brukere av bibliotekets samlinger.
- Derfor besøker mange barnehager og skoleklasser hovedbiblioteket, Tangvall, Vågsbygd og Nodeland bibliotek, og får omvisning og lesetips.
- Derfor har «Den kulturelle skolesekken» et årlig tilbud på biblioteket i form av en litteraturopplevelse for et valgt klassetrinn i barneskolen.
- Derfor dramatiserer bibliotekets ansatte utdrag fra barnebøker og eventyr, som de formidler både i bibliotekets lokaler og i Kunsthallens lokaler, når utstillingen gir dramatiseringen en merverdi.
- Derfor er biblioteket med på Sommerles og andre lesefremmende aktiviteter for barn.

Noe av det aller viktigste biblioteket bidrar til, er å skape nye lesere.

Folkebiblioteket og oppvekstsektoren har en samarbeidsavtale som omfatter personellressurser som brukes av begge institusjoner til faglige samlinger for samtlige skolebibliotekarer i Kristiansand kommune. Avtalen omfatter også samarbeid om felles biblioteksystem (datasystem der samlingen er registrert) for folkebiblioteket og skolebiblioteket. Folkebiblioteket og skolebibliotekene har en felles systemansvarlig som jobber på Kristiansand folkebibliotek. Hvert år sørger folkebiblioteket for at 1.klassingene får nasjonalt lånekort til folkebiblioteket. På den måten blir veien fra skolen til folkebiblioteket kortest mulig. Felles biblioteksystem åpner opp for praktisk samarbeid på en rekke områder, og effektiviserer registreringsarbeidet.

Kristiansand kommune kan være stolt av det gode samarbeidet mellom oppvekst og folkebibliotek, og alt man her har fått til sammen. Vår samarbeidsavtale blir brukt som et godt utgangspunkt for andre kommuner.

Dataopplæring og datalaben

Foruten datalaben i 2. etasje har hovedbiblioteket to spillrom, mest brukt av unge. Digital festival for eldre byr på alt fra å ta i bruk VR-briller og dataspill, til praktisk undervisning i ulike digitale tjenester på mobil og PC, og fant første gang sted på hovedbiblioteket og Tangvall bibliotek i 2021. Selv om også eldre gradvis opparbeider seg bedre digitale ferdigheter, erfarer vi på biblioteket at behovet for «digital førstehjelp» fortsatt er stort. Unge arrangerer jevnlig dataspillturneringer på hovedbiblioteket (mindre aktivitet også på dette området i 2020-21). Spillsone finnes også på Vågsbygd bibliotek, og vil bli etablert på Tangvall og Nodeland bibliotek. Girl Tech fest finner sted på biblioteket årlig for jenter i 6. klasse. Det populære arrangementet er i samarbeid med næringslivet og UiA, og både presenterer og tar i bruk teknologi på mange fascinerende måter. Alle disse tjenestene er gratis, og er viktige bidrag til å gi befolkningen nødvendige digitale ferdigheter i et sosialt fellesskap.

Kunsten og litteraturens hus

Hvert andre år arrangeres det en utstilling der både bibliotek, kunsthall, og gjerne også byrommet utenfor bygningen, tas i bruk som utstillingslokale. Kunsthallen, med sin kunstfaglige kompetanse, er hovedansvarlig for utstillingen, men biblioteket bidrar med kompetanse innen litteratur og formidling.

Kunsthallen og biblioteket samarbeider spesielt tett om verksteder rettet mot unge, en målgruppe begge ønsker å nå. Denne aktiviteten finner i stor grad sted i et rom i Kunsthallen som heter Verkstedet. Byens tegneserieklubb bruker dette lokalet ukentlig.

Kunstbokbiblioteket ligger i vandregangen i Kunsthallen i 4. etasje, her finner du alle bøkene biblioteket har som omhandler kunst rettet mot voksne. Kunsthallen har ansvar for innkjøp til denne samlingen.

Felles aktiviteter og arbeidsområder knytter de to institusjonene naturlig sammen.

Hvordan ivaretas sikkerheten på meråpne bibliotek?

På hovedbiblioteket er det en trivselsvert på jobb på ettermiddagen og kvelden, for å ivareta sikkerheten på bygget. Kameraovervåking og registrering av besøkende ivaretar nødvendig sikkerhet på alle lokasjoner. Om morgenen vil renholdere og etter hvert annet personale være til stede på de meråpne bibliotekene. Bibliotekene har gode erfaringer med meråpne bibliotek, de gjør bibliotekene mer tilgjengelig.

Frøbiblioteket

Tangvall har et frøbibliotek. Dette tilbudet retter seg spesielt mot hobbygartnerne. Du henter frø fra frøbiblioteket om våren, sår og høster og sårer frø, som du leverer tilbake til frøbiblioteket om høsten. I Norge finnes det flere frøbibliotek. På Sørlandet har både Lillesand og Tangvall frøbibliotek.

Biboasen

Biboasen er navnet på det store arrangementsrommet på hovedbiblioteket, som har plass til 200 deltakere. Dette rommet bruker vi til større arrangementer i egen regi, til arrangementer i samarbeid med andre organisasjoner, og frivilligheten har fri tilgang til å låne rommet til engangsarrangementer. Vi leier også rommet ut til næringsliv og kommersielle aktører. Det er et populært lokale å låne, så vi har valgt å kun låne det ut til to aktører på ukentlig basis, det er to ulike brettspillklubber som dels henvender seg til ungdom, som i dag har fast avtale med oss. Det er viktig for oss at et mangfold av organisasjoner slipper til, vi kan derfor ikke låne det ut på fast og jevnlig basis til flere enn de vi slipper til i dag, men vi har gjort det i forbindelse med mer tidsbegrensede foredragsrekker.

Litteraturliste:

ABM (2008). *Hvem er de og hvor går de?: Brukeradferd i storbybibliotek fra 2008* (AMB-rapport nr 46). [S.l.: s.n]. Hentet fra <https://www.kulturradet.no/documents/10157/3fd63711-4945-4aa8-8641-0328a7d8d92f>)

Agder fylkeskommune (2021). *Handlingsprogram 2021-2024 : Regionplan Agder 2030*. Hentet fra <https://agderfk.no/f/p1/id39ab966-5bd0-4992-aded-16a6267828a4/handlingsprogram-regionplan-agder-2030-endelig.pdf>

Bergen offentlige bibliotek (2015) *Hvem er de og hva gjør de : Brukeradferd i norske storbybibliotek 2015*. Hentet fra https://issuu.com/bergenbibliotek/docs/brukeradferd_rapport_book_web

Centralbibliotekerne (2021) *Folkebibliotekets betydning for borgerne i Danmark*. Hentet fra https://centralbibliotek.dk/sites/default/files/dokumenter/Folkebibliotekets_betydning_for_borgerne_i_Danmark_Rapport.pdf

FNs barnekonvensjon (2003) *FNs konvensjon om barnets rettigheter*. Hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0004/ddd/pdfv/178931-fns_barnekonvensjon.pdf

Folkebibliotekloven. (2013). *Lov om folkebibliotek (LOV-2013-06-21-95)*. Hentet fra <https://lovdata.no/pro/#document/NL/lov/1985-12-20-108>

Kristiansand folkebibliotek (2013). *Bibliotekplan for Kristiansand folkebibliotek 2013-2017*. Kristiansand folkebibliotek. Hentet fra <https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/innhold/politikk-og-organisasjon/planer-rapporter-og-meldinger/planer/folkebiblioteksplan-2013-2017.pdf>

Kristiansand kommune (2020a). *Sterkere sammen – Kristiansand mot 2030 : Kommuneplanens samfunnsdel 2020–2030*. Vedtatt i bystyret 23. september 2020. Hentet fra https://www.kristiansand.kommune.no/contentassets/a24ef3a9861b4fdab0d2f208d3d7bceb/15.10.20_kristiansand-kommune---rev.-rapp.-samfunnsdel-komm.plan_06.10.20.pdf

Kristiansand kommune (2020b). *Strategiplan for oppvekst 2020–2025 : Sterkere sammen for barn og unge – et rammeverk for kvalitet og mestring*. Hentet fra <https://www.kristiansand.kommune.no/globalassets/innhold/barnehage-og-skole/sterkere-sammen-for-barn-og-unge---strategiplan-for-oppvekst-2020-2025.pdf>

Kultur- og likestillingsdepartementet (2018-2019) *St. Meld 8: Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-8-20182019/id2620206/>

Kristiansand
kommune

Kultur- og likestillingsdepartementet og kunnskapsdepartementet. (2020). Rom for demokrati og dannelse : Nasjonal bibliotekstrategi 2020–2023. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/18da5840678046c1ba74fe565f72be3d/nasjonal-biblioteksstrategi-endelig-uu.pdf>

Salamancaerklæringen [S.a.] Hentet fra <https://www.skolenerforalle.no/rettigheter/oversikt-over-nasjonal-og-internasjonall-over/salamanca-erklæringen/>
